

Oficis Singulars

La pell d'Igalada i Vic

Pell i cuir reinventats per al segle XXI

El projecte Oficis Singulars dut a terme per Artesania Catalunya, del Consorci de Comerç, Artesania i Moda neix per a identificar i impulsar una petita sèrie d'oficis lligats a determinats punts de la geografia catalana.

Es tracta d'oficis i/o productes únics que estan estretament lligats a la població o demarcació d'on són originaris. Les ciutats d'Igalada i Vic són grans centres de producció de pells i de pells adobades de Catalunya.

Els artesans del cuir i la marroquineria de diversos llocs de Catalunya solien anar a Igalada i a Vic per a proveir-se de materials, productes nous i, ara, també d'idees.

El projecte Oficis Singulars ha treballat per a crear una col·lecció de productes únics fets per artesans del cuir i la marroquineria de diferents punts de Catalunya: Maria Teresa Lladó, Òscar Espinós, Raül Querol, Alexis Jöel Fasoli, Sebastián Nicolás Vecchio, Santi Sallent, Ángeles Vidal, Beatriu López, Sandra Quílez i Julian Sañudo. Tots

ells han comptat amb l'ajuda d'un grup de dissenyadors d'Igalada (Ricard Vila, Jordi Ribaudi i Janina Rojas) i de Vic (Estudi Eumogràfic, Josep Surinyach i Pau Sardiner), coordinat per Guillem Ferran. El projecte és el resultat de la col·laboració de dissenyadors i artesans. A continuació es mostra una part d'aquesta col·lecció.

Localització

Igalada i Vic són les ciutats de referència, punts d'origen, tradició i centres de producció de cuir i pells més importants de Catalunya i Espanya.

Igalada

Igalada neix al voltant del segle X, al marge esquerre del riu Anoia. El nom d'Igalada prové del llatí Aqualata. Al segle XIV, les adoberies i blanquers estaven situats al centre de la ciutat, però a partir del segle XVIII es van anar col·locant al voltant de la zona del Rec a Igalada, on actualment comparteixen espai amb estudis creatius, i amb el Museu de la Pell d'Igalada i Comarcal de l'Anoia. Igalada és el

Foto 1

Llibre contenidor

Artesana: Ma Teresa Lladó. Dissenyador: Jordi Ribaudi.

Foto 2

Taburet Beeeee

Artesà: Josep Danes i Pells Genis Antel. Dissenyador: Guillem Ferran.

Foto 3

Bossa Pilota

Artesà: Raül Querol. Dissenyador: Guillem Ferran.

Foto 4

Puff

Artesà: Sañudo Artesania En Cuir. Dissenyador: Guillem Ferran.

Fotografies: Aina Llunes i Laia Lopez.

centre de producció de cuir més important del país. L'Escola Municipal d'Art Gaspar Camps d'Igualada ofereix des de la seva creació tallers i estudis artístics en pell, i des de l'any 1997 és l'única escola de Catalunya que imparteix el cicle formatiu de grau mitjà d'Artesania en Cuir, amb la titulació oficial de Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Artesania en Cuir.

Vic

La ciutat de Vic data del segle IV abans de Crist. Els ibers ausetans ja adobaven pells. Al barri de les Adoberies hi ha restes de l'edat mitjana. Els primers pellaires daten del segle XII.

El treball de la pell ha estat una de les activitats més conegudes de Vic. Molts anys ha estat la primera indústria de la ciutat. A finals del segle passat s'hi van arribar a treballar fins a 50.000 pells de xai cada dia. Era el primer centre de producció de pells ovines de món.

A mig camí entre Barcelona i França, Vic sempre ha estat un centre de producció de pells de referència. Compta amb la col·lecció d'Andreu Colomer i Munmany, al Museu de l'Art de la Pell de Vic. L'Escola d'Art i Disseny de Vic és pionera en processos d'innovació i tradició.

Tot i tenir un fort llegat i tradició en producció de pell i cuir, gairebé no existeixen artesans dedicats a treballar aquests materials a les ciutats. La majoria dels artesans del cuir i la marroquineria estan distribuïts per diferents punts de Catalunya.

Projecte

"Fer complex allò que és senzill, per tal que allò que és senzill sigui preciós" - Miguel Milá

El projecte treballa a les ciutats de Vic i Igualada com espais de trobada i treball per a generar una col·lecció de productes únics.

El projecte té com a objectius:

- Innovar amb nous productes basats en nous dissenys que responguin al mercat actual.
- Fixar la població en el territori i establir vincles entre artesans del cuir de diferents punts de Catalunya, dissenyadors, adoberies i les ciutats d'Igualada i Vic.
- Fomentar l'activitat artesanal en aquestes zones com una font econòmica més.

El projecte fa una anàlisi i detecta diferents problemàtiques en:

1. Cicle de vida del producte

Analitzar els diferents protagonistes del cicle de vida del producte, intentar construir un eix conductor entre els productors, fabricants de matèria primera (cuir), manipuladors d'aquest material (artesans), comercialitzadores on poder vendre els productes manufacturats (botigues) i espais on poder-los exposar (museus).

2. Entramat social del territori

Entre els diferents protagonistes que conformen l'ofici del cuir, des d'associacions d'artesans, artesans, ajuntaments d'aquestes localitats, museus, espais culturals, dissenyadors, mestres i estudiants.

Un dels objectius és presentar i fer públics tots els protagonistes i reunir-los perquè puguin establir diàlegs, connexions, abordar necessitats comunes o simplement conèixer-se, amb l'excusa de les trobades d'innovació.

A l'exposició també han participat alumnes de les escoles, futures generacions d'artesans o dissenyadors a qui cal sensibilitzar i informar del llegat de les ciutats on viuen.

Vuit projectes de l'actual cicle formatiu de grau mitjà d'Artesania en Cuir a l'Escola Municipal Gaspar Camps, treballs elaborats per Patrick Moroto Cobisa, Andrés Castillo, Laura Orellana, Pol Makuri, Laura Romero, Núria Casas, Janina Rojas.

Dos projectes del cicle de Gràfica Publicitària de l'Escola de Disseny de Vic: Cristina Subirachs i Alexandra Manso, que han seguit i documentat el procés de treball.

Desenvolupament

"Un bon disseny és una bona inversió" - Alberto Corazón

El projecte s'ha desenvolupat creant un grup de treball entre dissenyadors de les localitats de Vic i Igualada i artesans de tota Catalunya, creant unes Trobades d'Innovació.

Les Trobades d'Innovació s'han realitzat en les escoles de cada localitat.

Els dissenyadors han fet de consultors, han lliurat les seves particulars visions de com hauria de ser el disseny de producte de qualitat en cuir. I han realitzat una sèrie de

propostes de productes que s'han treballat en els tallers dels artesans.

Els tallers han pogut seleccionar les idees en les que creien, i han pogut proposar idees que han estat desenvolupades pels dissenyadors i comentades en un procés de disseny obert i constructiu a partir de les crítiques del grup de treball.

Les trobades significaven dosis d'aire fresc, influències o anàlisis de tendències fetes pels dissenyadors per als artesans sobre com s'havia d'abordar una col·lecció.

Han treballat per tal de generar una col·lecció de productes propis.

Els productes s'haurien de basar en una idea o un concepte, amb una forta càrrega de diferenciació, amb un fort impacte, i despertar una compra per impuls, una seducció o un interès per part de la societat.

La innovació es basa en una forta investigació inicial, i un conjunt de propostes, a base de dibuixos, renders, plans o patrons. Després, escenes de diàleg entre l'artesà i el dissenyador per acabar de transformar la idea en un producte.

Resultats

"La diferència entre un artista i un dissenyador és que quan un artista fa una cadira, la mires. Quan un dissenyador fa la mateixa cadira, t'hi pots asseure" - M. Vasa

Els resultats són una col·lecció formada per 50 productes de pell i marroquineria de diferents tipologies, com ara guardioles, gerres per a flors, putxinel·lis, fundes fotogràfiques, fundes per a ampolles de vi, bosses de compra, complements de moda, divisors d'espais, tamborets...

La majoria dels productes són idees, productes funcionals que contribueixen a aportar alguna innovació en el seu àmbit, algun joc visual, ironia o treball constructiu que doti de significat, funcionalitat i atracció amb el material.

Els resultats del projecte es van exposar del 4 al 30 de novembre de 2009 al Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia, i del 29 de gener al 28 de febrer de 2010 al Museu de l'Art de la Pell de Vic. També es van exposar a la Fira Fitur de Madrid, a la Passarel·la 080 de Barcelona i al Saló Ambiente de Messe Frankfurt.

El projecte està impulsat per Artesania Catalunya, del Consorci de Comerç, Artesania i Moda i ha estat possible gràcies a l'Ajuntament d'Igualada, l'Escola Municipal Gaspar Camps, el Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia, l'Ajuntament de Vic, l'Escola d'Art i Disseny de Vic i el Museu de l'Art de la Pell de Vic, els artesans de la pell i el cuir, els dissenyadors i els gremis.

Conclusions

Les conclusions del projecte es poden observar en la qualitat dels diferents productes. Ara el temps dirà si es converteixen en èxits comercials.

Aquests tallers d'innovació són importants per a dotar d'eines a l'artesà per poder animar a elaborar les seves pròpies col·leccions i estar sempre actualitzant la seva línia de productes.

És necessari poder organitzar més trobades d'innovació que puguin durar més dies, i treballar en actualitzar les tècniques tradicionals en extinció.

Queda la col·lecció de productes, que passaran a vendre a les botigues dels museus i les oficines de turisme dels ajuntaments d'Igualada i Vic.

Queden totes les experiències, vivències i intercanvis de coneixements entre artesans i dissenyadors, que en molts casos, la relació continuarà generant noves sinèrgies i propostes.

Hi ha un blog on es poden veure tots els productes, els artesans i els dissenyadors que han intervingut en el projecte i les seves dades de contacte.

www.lapell.blogspot.com

Foto 1
Animalades
Artesana: Ma Teresa Lladó. Dissenyador: Ricard Vila.

Foto 2
Col·lecció Café i Pell
Artesà: Raül Querol. Dissenyador: Pau Sardiné.

Foto 3
Porc guardiola
Artesà: Òscar Espinós. Dissenyador: Guillem Ferran.

Fotografies: Llorenç Patuzzo.

Foto 4
Fulles
Artesà: Òscar Espinós. Dissenyador: Guillem Ferran.

Fotografia: Aina Llunes i Laia Lopez.

